

הקדיש והקדמות לתפילה

הקדיש הוא התפילה המרכזית הנאמרת לזכרם של הנפטרים והיא מופקדת בידי אלו המחויבים להתאבל על מותו של הנפטר. הקדיש נאמר בשפה הארמית ובנוכחות של מנין אנשים בוגרים (מעל גיל מצוות). בקהילות הרפורמיות סופרים גברים ונשים למניין, ומובן כי גם נשים מוזמנות לומר את הקדיש לזכר יקיריהן. יש הנוהגים להקל ולומר את הקדיש גם בהעדר מנין של עשרה אנשים בוגרים. המבקשים להקפיד בכלל של אמירת הקדיש רק במניין יכולים להשתמש בתפילה המופיעה לאחר נוסח הקדיש, במידה ונוכחים באזכרה פחות מעשרה משתתפים ומשתתפות.

הקדמות לקדיש: לפני אמירת הקדיש ותפילת אל מלא רחמים ניתן לשלב פרקי שירה והגות בני ימינו כדוגמת אלו המובאים להלן:

קדיש ישראלי

\ \ שלמה טנאי

לְלַמֵּד לְהַפְרֵד
לְחַצוֹת אֶת הַנְּהַר
בְּלִי דָרֶךְ חֲזָרָה;
בְּהִנָּפֶת הַתְּרִיס
לְחֶסֶם הַנְּהָרָה:
לְהַנְתִּיק קִרְעִים
בְּלִי נְשִׁיקָה קְלָה;
אֲחֻרָה לְהַבְיִט
בְּלִי לְהַנְצִיב כְּלָה

אוּ לְנוּ, כִּי בְמָה
שׁוֹנֵת רִגְלֵנוּ וְנִשְׁנֵן
מִהֲנֵף רִגְעַת חַד
בְּדַמְעַת נִתְגַּוֵּן
וְכָל אֲשֶׁר נָשָׂם –
יִשָּׁן לְעַד, יִשָּׁן
וְכָל אֲשֶׁר הָיָה
פָּנָה לְתַהוֹם הָאֵיזֵן.

לְלַמֵּד לְהַפְרֵד:
לֹא עוֹד לִירָא,
לֹא לְאֶגֶר יָמִים;
כְּבֹד לְפָזֵר קִצֵּת
מֵאוֹצְרוֹת שָׁנִים;
כְּבֹד לְחֻלְקָה, לְתַת
מִכָּל הַנְּשִׁמָּה;
עַד לֹא יִהְיֶה דְבָר.
לְהַפְרֵד. דְּמָמָה

קדיש ישראלי

\ \ שלום סמיד

יִתְגַּדֵּל שֵׁם הָאֱדָם
יִתְעַלֶּה פֶּעַל-חַיָּו יִתְפַּרֵּה בְּזִכְרוֹנֵנוּ
עַל צְרוּר מַעֲלָלָיו בִּימֵי חֲלָדוֹ
וְעַל הַמַּעַשׂ שֶׁלֹּא הִסְפִּיק לְהַשְׁלִימוֹ.
עַל הַחֲלוּמוֹת שֶׁנִּטְּוּוּ – וְנִמְוָגוּ
וְעַל סִגְלוֹת-יָקָר וְאֶף חֲלָשׁוֹת-אֲנוּשׁ
שֶׁנִּגְוָוּ מִבְּעַד לְדַק הַעֲרַפְלִי שֶׁל הַזְּמַן.

יִזְהִיר זֶכֶר הָאֱדָם וְהַדִּי-חַיָּו
כִּזְהַר הַקָּיִיעַ בְּלִפְנֵי
וּשְׁמוֹ לִפְנֵי שְׁמֵשׁ יְבוּז.
כִּי מוֹתֵר הָאֱדָם הוּא הַזְּכָרוֹן
מִעֵבֶר לְמַחֲצוֹת הַזְּמַן.
לֹא בַחֲשֵׁךְ שְׁמוֹ יִכְסֶה.
צוֹ הַמְּשֶׁה הַחַיִּים יִצְמִיחַ פֶּרֶקֶן לְכַאֲבֵנוּ הַמְּשַׁקֵּעַ.
הַזְּמַן בְּמַהֲלָכוֹ יִרְחֵם.
וְנִנְצֹר אֶת כָּל פְּרִי-חַיָּו לְיָמִים רַבִּים.

יִתְגַּדֵּל וְיִשְׁתַּבַּח!

אחר מיתתם

\ \ רוחמה וייס

יום אני רוצה	היום
לבכות בקול	כבר אין בי
איום ונורא:	מלים משלי
יתגדל ויתקדש.	לו לפחות –
	יתגדל ויתקדש
	שמיה רבה.

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ הַגָּדוֹל, בְּעוֹלָם שְׁפָרָא כְּרִצּוֹנוֹ,
וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתוֹ, בְּחַיִּיכֹן וּבְיִמְיֹכֶם וּבְחַיֵּי כָּל בַּיִת יִשְׂרָאֵל
בְּמַהֲרָה וּבְזִמְזוֹן קָרִיב וְאָמְרוּ אָמֵן:

הקהל אומר יחד, ולאחריו האבלים חוזרים:

יהי שמו הגדול מברך לעולם ולעולמי עולמים:

האבלים ממשיכים:

יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמַם. וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר
וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַנְּעֲלֶה
(בעשרת ימי תשובה מוסיפים והנשגב) מִכָּל הַבְּרָכָה
כּוֹת וְהַשִּׁירוֹת, הַתְּשַׁבְּחוֹת וְהַנְּחֻמּוֹת, הַנְּאָמְרוֹת בְּעוֹלָם,
וְאָמְרוּ: אָמֵן:

יהי שלום רב מן השמים וחיים עלינו ועל כל ישראל,
וְאָמְרוּ: אָמֵן:

עושה שלום במרומו, הוא יעשה שלום עלינו, ועל כל ישראל (יש הנוהגים להוסיף: ועל כל יושבי חבל) וְאָמְרוּ: אָמֵן:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, בְּעֻלְמָא דִּי בְּרָא כְּרַעוּתֵיהּ.
וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתֵיהּ, בְּחַיִּיכֹן וּבְיִמְיֹכֹן וּבְחַיֵּי רְכָל בַּיִת
יִשְׂרָאֵל בְּעֻגְלָא וּבְזִמְזוֹן קָרִיב וְאָמְרוּ אָמֵן:

הקהל אומר יחד, ולאחריו האבלים חוזרים:

היא שמה רבא מברך לעולם ולעלמי עולמי:

האבלים ממשיכים:

יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמַם. וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר
וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקָדוֹשׁ בְּרִיךְ הוּא, לְעֻלְמָא
(בעשרת ימי תשובה מוסיפים: ולעלא) מִן כָּל
בְּרָכְתָא וְשִׁירְתָא תְּשַׁבְּחוּתָא וְנַחְמָתָא, דְּאָמְרִין בְּעֻלְמָא,
וְאָמְרוּ: אָמֵן:

היא שלמא רבא מן שמיא וחיים עלינו ועל כל ישראל,
וְאָמְרוּ: אָמֵן:

בהעדר מניין יש הנוהגים לומר נוסח זה במקום תפילת הקדיש:

אל אלוהי הרוחות, אשר בידך נפשות החיים והמתים, פנה היום בחסד וברחמים אל תפילתי לזכר יקירנו/יקירתנו. זכר נא את כל החסד והטוב שעשה/שעשתה בעולם החיים. תן לו/לה מנוחה תחת כנפי השכינה וצרוור בצרוור החיים את נשמתו/ה. יתגדל ויתקדש שמה רבא. עושה שלום במרומו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל (ויש הנוהגים להוסיף: ועל כל יושבי חבל) וְאָמְרוּ: אָמֵן.

התייחדות אישית

לאחר אמירת הקדיש ולפני תפילת אל מלא רחמים וחתימת האזכרה ניתן להתייחד בדומיה לרגע קט עם האדם שלזכרו נערכת האזכרה. התייחדות חרישית זו מאפשרת לכל אחד ואחת מהנוכחים באזכרה לזכור את יקירה/יקירתה באופן אישי ופרטי, בדמעה, בחיוך או בעזרת שניהם גם יחד.

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ
הַרְגֵב שְׁקֵרָס
כְּפִלַח מַחְרָשָׁה
הַאֲדָרְמָה הַקִּשָּׁה
יִתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה – הַעֲלֶה
שְׁלֵבֶלֶב, וְהוֹרִיק הָאֲדָרִים – וְנָשֵׁר.
יִתְרוֹמַם וַיִּתְנַשֵּׂא
הַנּוֹשֵׂא בְּמִשָּׂא
וּבְכֹרֵעַ דְּרַכּוֹ
גַם דְּרַכֵּי גְרַמְסָה.
יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
קוֹל הַיְחִיד
עַם קוֹל הַרְבִּים
יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ
הַיְחִיד בִּיחֻדּוֹ.

\\ שלמה עובד

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ הָאָדָם בְּחַיֵּיו וּבְמוֹתוֹ
בְּשִׁמְחָתוֹ, בְּסִבְלוֹ וּבְעֻמְלוֹ
נִתְבָּרַךְ וְנִשְׁתַּבַּח בְּאוֹהֲבָיו
אֲשֶׁר נִתְּנוּ מִחַיִּים לְלֵא חֶסֶד
וּגְמוּלָם – טַעַם חַיִּיהֶם וְעֻמְלָם.
וְאֵם תִּמּוּ חַיִּים שֶׁל טַעַם – לֹא יִפְקֹד זָכֹר
פְּעֻלָם.
כִּי דָרָה יִשְׂרָיִם לֹא תֵאבֹד
וְתוֹחֲלֹת מַעֲשֵׂיהֶם תַּעֲמֹד לְעַד.
יִנְבֹט הַזֶּרַע אֲשֶׁר זָרְעוּ,
הַעֵץ יַעֲשֶׂה פְרִי, הַבַּיִת יִשְׁגֹּשֶׁג,
יְהִי מַחַיִּים וְיִרְבֶּה הַדּוֹרֹת.
אֲדַמַּת הָאָרֶץ אֲסִפָּה אוֹתָךְ
בְּעֻצָב וּבְאֵהָבָה אֶל חַיְקָה.
יִמְתְּקוּ לְךָ רַגְבֵי עֲפָרָה.
יְהִיו חַיִּים וּמַעֲשֵׂיךָ צְרוּרִים בְּצְרוּר חַיִּים
לְנַחְמָה וּלְתִקְוָה.

\\ על יסוד קדיש לאנשי עין שמו מאת עלי אלון